

ОГЛЯД ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ МЕБЛІВ, ЩО ТРАНСФОРМУЮТЬСЯ

Київський національний університет технологій та дизайну, Україна

Анотація. У статті проводиться огляд історичного розвитку меблів, що трансформуються. Докладніше розглянутий розвиток корпусних меблів, а саме- столів трансформерів.

Постановка проблеми. Меблі, що трансформуються - перспективний напрям меблевого дизайну ХХІ століття, здатний на новому рівні вирішувати проблеми житлового середовища. Історичні прототипи таких меблів дозволяють прослідкувати їх розвиток. Затребуваність динамічних меблів-трансформерів в житловому середовищі спонукає дизайнерів в області проектування меблів створювати нові засоби трансформації та втілювати їх у функціональних та естетичних виробках.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. М. І. Канева торкається аналізу історичних видів меблів, що трансформуються, що доводить - досвід минулого є основою для створення меблів-трансформерів, які відповідають вимогам сучасності [2]. Трансформовані системи є найефективнішим засобом вирішення проблем, пов'язаних з організацією життєдіяльності дитини, відмічається у книзі С. П. Мигалія "Проектування меблів" [1]. На базі сучасних конструкційних матеріалів, фурнітури, механізмів та засобів трансформації можливо створювати нові зразки багатофункціональних трансформерів - столів, стільців, крісел, меблів для відпочинку та інших виробів різного функціонального призначення [3].

Основна частина. В кожен епоху виникали меблі, що відрізнялися своєю багатофункціональністю. Трансформовані меблі, як умовно називаються меблеві предмети, розраховані на деякі перетворення в процесі їх використання, набули особливого поширення з появою масового, але не дуже просторого житла.

Найдавніші з відомих зразків меблів були знайдені в Єгипті в царських похованнях III століття до нашої ери. Це були меблі із простими трансформаціями – наприклад похідні табурети на схрещених ніжках.

У романський період - це скриня, що замінювала собою, в міру необхідності, стіл, стілець, ліжко або шафу. За часів високого Відродження з'явилися шафи-бюро для зберігання різних речей та відкидною дошкою для письма.

У XVIII столітті розвиток механіки, впроваджений в меблеве виробництво, зробив трансформацію меблів більш різноманітною. Це дозволило створювати зразки меблів, цікавість і несподіванка перетворень

яких ставали іноді пріоритетними якостями. З'являється свого роду мода на шафи-кабінети з масою висувних та потайних скриньок. Застосування для трансформації меблів рухливих механізмів було пов'язане з прагненням до особливого комфорту та компактності предметів обстановки, оскільки у невеликому житлі від меблевого убрання вимагалася виняткова функціональність. Особливого успіху досягли в цьому німецькі майстри, у тому числі що працювали в Парижі Ж.-А. Різенер, А. Вейсвейлер, Д. Рентген. Їх меблі викликали загальне захоплення, що сприяло їх розвитку та різноманіттю трансформацій.

З кінця XIX століття, коли побут став демократичнішим, трансформовані меблі стали дуже актуальними. Для зручності та економії місця ідеальним рішенням в той час стали дивани-ліжка. Вони могли мати функціональні надбудови у вигляді полиць та бічних тумбочок. Набуло поширення спальне місце у вигляді кухонного столу-ліжка, що мало вигляд тумби. У Німеччині це були ліжка з розміщеним в них ящиком для зберігання білизни. Зазвичай використовувалися такі меблі-трансформери для облаштування невеликих кімнат для слуг.

Наступним предметом меблів, що трансформувалися прийнято вважати англійські комоди, які в звичайних умовах служили предметом меблів, а при переїздах виконували функції валізи.

З'явилися ексклюзивні, зроблені вручну предмети меблів, які окрім функціональності мали ще одну відмінну якість - можливість прикрашати простір.

Захоплення створенням багатофункціональних меблевих агрегатів особливо характерно для творчих пошуків функціоналістів 20-х рр. XX століття. Серед дизайнерів того періоду виділяється Ейлін Грей, яка відкрила декілька перспективних напрямів у новому формоутворенні меблів. Серед зразків її творчості - багатофункціональні агрегати та трансформовані меблі. Це журнальні столики змінної висоти, столики із скла та металу з рухливим пристроєм функціональних деталей, що легко переміщуються, шезлонг, що трансформується - її версія "машини для сидіння та відпочинку".

XX століття разом з вимогою функціональності та необхідності промислового тиражування меблів висунуло і вимогу компактності та навіть портативності, яка відбита у формулюванні "зникаючі меблі" сутність якого - важливі не меблі як предмет, а їх функція. Можливість поєднання різних функцій в одному підвищило практичну значущість меблевих предметів. Одним з найяскравіших виразників цієї ідеї став дизайнер-експериментатор Джо Коломбо. Він створив універсальний житловий контейнер для підлітка, що є компактным об'ємом у формі паралелепіпеда розміром з ліжку, розташоване вище звичайного, де знаходилися письмовий стіл, стілець та ящик для зберігання білизни, одягу і книг. Конструкція, що працює за принципом "матрьошки", дуже затребувана до цього дня, наприклад, в Японії.

Сьогодні меблі, що трансформуються - це окремий сегмент в меблевому виробництві.

Найбільш поширеною групою цього сегменту вважаються корпусні меблі-трансформер, яка включає більшість відомих видів меблів для будинку та офісу, тобто різноманітні шафи, комоди, гірки, стінки, стелажі, столи і таке інше. Корпусними меблями називають такі зразки меблевої продукції, які вироблені за допомогою з'єднання горизонтальних та вертикальних елементів. При цьому поверхні, що утворюють меблі, можуть бути як абсолютно рівними та плоскими, так і рельєфними. Корпусні меблі завжди надавали дизайнерам простір для творчості та пошуку нових, незвичайних рішень. Поступово в корпусні меблі стали вбудовуватися відкидні ліжка, столи, книжкові полиці, діагональні та кутові письмові столи. Комбінування різних елементів, трансформація одного виду меблів в інший - усе це дає можливість повною мірою відчути переваги та достоїнства меблів-трансформерів. У компактному вигляді такі меблі не займають багато місця, а нескладні дії перетворюють їх на повноцінні предмети інтер'єру, готові виконувати своє призначення.

Висновок. Головна перевага трансформованих меблів - це висока функціональність та можливість економії простору приміщення. Також трансформер дає можливість урізноманітнити та оживити стандартну обстановку та стає справжньою цікавинкою інтер'єру. Ось чому їх час не закінчується, а дає можливість успішного розвитку нових технологій та ідей трансформацій. З часом меблі, що трансформуються стають усе більш різноплановими, стильними та дорогими. Це предмети інтер'єру, які на противагу стандартним меблям залишають простір для людей, які там живуть.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Актуальність проблеми передбачає продовження дослідження в цьому напрямку.

Література

1. Мигаль С. П. Проектування меблів., Навчальний посібник. –Львів, 1999.
2. Канева М. И. Мебель-трансформер. Исторические прототипы интерактивной мебели будущего. – СПб, Ноосфера, 2007.
3. Дячун З. І. Конструювання меблів. Частина 1. Корпусні вироби .- Києво-Могилянська Академія, 2011.

Анотація. В статті проводиться обзор исторического развития трансформирующейся мебели. Подробнее рассматривается развитие корпусной трансформируемой мебели - столов трансформеров.

Abstract. The review of historical development of the transformed furniture is conducted in the article. Development of the cabinet-type transformed furniture is more detailed examined - tables of transform.